

Πληροφορίες: Χριστίνα Σαμαρά

Αθήνα: 17.01.2022

Αρ. Πρωτ.: 61

ΠΡΟΣ: κα Δέσποινα Γκικιάκη, Διευθύνουσα Σύμβουλο ΟΛΡ ΑΕ

**ΘΕΜΑ: «Κατασκευή διαδρόμου διαφυγής ατόμων με αναπηρία στο
«Μπλέ Λιμανάκι» Ραφήνας - Οι θέσεις της ΕΣΑμεΑ»**

Αξιότιμη κα Σύμβουλε,

Σε συνέχεια του από 16.01.2022 σχετικού με το θέμα ηλεκτρονικού σας μηνύματος, με το οποίο μας προωθήσατε α) την Τεχνική Έκθεση της μελέτης αποκατάστασης ζημιών του οδικού δικτύου Δήμου Ραφήνας – Πικερμίου (αρ.τεύχ.Τ1), β) την μηκοτομή (αρ.σχεδ. ΡΗΠ15_Μ-1) και διατομές (αρ.σχεδ. ΡΗΠ15_Δ-1) του διαδρόμου διαφυγής ατόμων με αναπηρία στο Μπλέ Λιμανάκι, γ) 3 φωτογραφίες της περιοχής και δ) ένα μικρό video με τη διαδρομή που προτείνετε να ακολουθηθεί από τη μελέτη μαζί με τα δικά σας σχόλια, ζητώντας την άποψη επί του θέματος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.), τριτοβάθμιας οργάνωσης του εθνικού αναπηρικού κινήματος, θέτουμε υπόψη σας τα εξής:

1. Όπως γνωρίζετε, με τον ν.4074/2012 ΦΕΚ 88 Α' η χώρα μας κύρωσε τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, ενώ με τον ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' (άρθρα 61 έως και 74) ενέκρινε τις κατευθυντήριες διατάξεις για την υλοποίησή της.

Στο άρθρο 9 «Προσβασιμότητα», παραγρ.1 της παραπάνω Σύμβασης αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι «Προκειμένου να επιτρέψουν στα άτομα με αναπηρίες να ζουν ανεξάρτητα και να συμμετέχουν πλήρως σε όλες τις πτυχές της ζωής, τα Συμβαλλόμενα Κράτη λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν στα άτομα με αναπηρίες την πρόσβαση, σε ίση βάση με τους άλλους, στο φυσικό περιβάλλον, τα μέσα μεταφοράς, την πληροφορία και τις επικοινωνίες, συμπεριλαμβανομένων και των τεχνολογιών και συστημάτων πληροφορίας και επικοινωνιών και σε άλλες εγκαταστάσεις και υπηρεσίες που είναι ανοικτές ή παρέχονται στο κοινό, τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές. Τα μέτρα αυτά, που θα συμπεριλαμβάνουν

τον προσδιορισμό και την εξάλειψη των εμποδίων και κωλυμάτων προσβασιμότητας, θα ισχύουν, μεταξύ άλλων, για: α. τα κτίρια, τους δρόμους, τις μεταφορές και λοιπές εσωτερικές και υπαίθριες εγκαταστάσεις, συμπεριλαμβανομένων και των σχολείων, των κατοικιών, των ιατρικών εγκαταστάσεων και των εργασιακών χώρων, β. τις πληροφορίες, τις επικοινωνίες και λοιπές υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων και των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και των υπηρεσιών έκτακτης ανάγκης [...]

Στο άρθρο 64 –«Πρόσβαση στο φυσικό, δομημένο και ηλεκτρονικό περιβάλλον», παραγρ.1 του ν.4488/2017 ΦΕΚ 137 Α' αναφέρεται, επίσης, ότι «Τα διοικητικά όργανα και οι αρχές στο πλαίσιο της αρμοδιότητάς τους μεριμνούν για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των ΑμεΑ στο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, τόσο σε συνήθεις συνθήκες όσο και σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης [...]».

2. Βασικό μέλημα των νεώτερων ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών αποτελεί η οριζόντια διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και της μη διάκρισης λόγω αναπηρίας και η ενσωμάτωση της προσβασιμότητας σε όλα τα έργα, δράσεις και μέτρα, υιοθετώντας τις αρχές του «Καθολικού Σχεδιασμού ή Σχεδιασμού για Όλους»¹ και τις επιταγές της νεώτερης ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αναπηρία 2021-2030².

Σημαντικότερη απόδειξη των παραπάνω αποτελούν οι προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/1060³ για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά Ταμεία, στο άρθρο 9 «Οριζόντιες αρχές» του οποίου ρητά αναφέρεται ότι «Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για να αποτρέψουν κάθε διάκριση λόγω [...] αναπηρίας, [...] κατά την προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και αξιολόγηση των προγραμμάτων, καθώς και κατά την υποβολή των σχετικών εκθέσεων. Ειδικότερα, η προσβασιμότητα για τα άτομα με αναπηρίες λαμβάνεται υπόψη σε όλα τα στάδια της προετοιμασίας και της υλοποίησης των προγραμμάτων».

¹ Βλ. Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, άρθρο 2 «Ορισμοί»

² ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ της 03.03.2021 «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030», όπου αναφέρεται ότι «Για την επίτευξη μιας Ευρώπης χωρίς εμπόδια, τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενσωματώσουν τη διάσταση της προσβασιμότητας σε όλες τις συναφείς πολιτικές και δράσεις, [...]».

³ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1060 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, για τον καθορισμό κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας, και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω Ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Χρηματοδοτική Στήριξη της Διαχείρισης των Συνόρων και την Πολιτική των Θεωρήσεων

3. Σε συνέχεια των παραπάνω, **η Ε.Σ.Α.μεΑ. θεωρεί, καταρχήν, ότι δεν αρκεί μία προσβάσιμη διαδρομή διαφυγής για τα άτομα με αναπηρία.** Είναι ευνόητο ότι η πρόβλεψη μόνο μίας διαδρομής αποκλείει από τη χρήση αυτής -ιδιαίτερα σε συνθήκες έκτακτης ανάγκης- όλους τους πολίτες με αναπηρία που διαμένουν σε κάποια απόσταση από αυτή, όσους ενδεχομένως αν και διαμένοντες κοντά σε αυτή ενδεχομένως δε θα έχουν πρόσβαση λόγω έκτακτων συνθηκών π.χ. φωτιάς, έργων κ.λπ., καθώς και όσους είναι επισκέπτες της περιοχής και αγνοούν την ύπαρξή της.

Είναι προφανές ότι

α) όλες οι διαδρομές διαφυγής θα πρέπει να είναι προσβάσιμες στα άτομα με κάθε μορφής αναπηρία (κινητική, αισθητηριακή, νοητική/ γνωστική/ αναπτυξιακή, ψυχική κ.λπ.) και μειωμένη κινητικότητα και να σχεδιάζονται σύμφωνα με την ΥΑ 52907 ΦΕΚ 2621 Β'/31.12.2009 αξιοποιώντας ενδεχομένως και την υπάρχουσα τεχνολογία,

β) όλες οι διαδρομές θα πρέπει να καταλήγουν σε χώρους κατάλληλα διαμορφωμένους για την ασφαλή αναμονή ατόμων με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα γενικότερα και εύκολα προσεγγίσιμους από πλωτό μέσο διάσωσης,

γ) ο Δήμος και η Περιφέρεια θα πρέπει να αναπτύξουν ολοκληρωμένο σχέδιο ενημέρωσης, διαφυγής και υποστήριξης των κατοίκων/επισκεπτών με αναπηρία της περιοχής σε έκτακτες συνθήκες. Στο σημείο αυτό επισημαίνουμε ότι η Ε.Σ.Α.μεΑ. και το Ινστιτούτο της Ε.Σ.Α.μεΑ. (ΙΝ-ΕΣΑμεΑ) είναι σε θέση να υποστηρίξουν τις σχετικές Υπηρεσίες για τη σύνταξη του παραπάνω σχετικού σχεδίου.

4. Ειδικότερα δε για τη συγκεκριμένη διαδρομή, η οποία επαναλαμβάνουμε ότι δεν αρκεί-αν υπάρχει πράγματι η πολιτική βούληση να μην θρηνηθούν εκ νέου θύματα σε κάποια φυσική καταστροφή αντίστοιχη με αυτή του Ιουλίου 2018-, εύκολα γίνεται αντιληπτό ότι δεν πληροί καμία από τις παραπάνω απαιτήσεις, πλην της απαιτούμενης κλίσης και πλάτους.

Η διαδρομή, όπως φαίνεται από τις φωτογραφίες και το video που μας έχει σταλεί καταλήγει σε θέση με υψομετρική διαφορά από την επιφάνεια της θάλασσας χωρίς καμία δυνατότητα πρόσβασης ατόμου με αναπηρία σε χαμηλότερο επίπεδο, δεν υπάρχει καν χώρος «παραλίας» πολύ δε περισσότερο, χώρος κατάλληλος για την παραμονή ατόμων και δη ατόμων με αναπηρία, η δε πρόσβαση σωστικού θαλάσσιου μέσου -με βάση τις φωτογραφίες- είναι ισχυρά αμφισβητήσιμη λόγω του πολύ μικρού βάθους της θάλασσας και των υφιστάμενων βράχων, ενώ τουλάχιστον από την τεχνική έκθεση, που μας έχει σταλεί, δεν φαίνεται να υπάρχει μέρμινα για καμία επιπλέον διαμόρφωση/λιμενικό έργο κ.λπ. πέραν της κατασκευής της διαδρομής και μάλιστα επί πρανούς ρέματος!

5. Επιπρόσθετα, πρέπει να επισημάνουμε ότι η χρήση κυβολίθων, που αναφέρονται στην τεχνική έκθεση, δε συνίσταται σε διαδρομές προσβάσιμες σε άτομα με αναπηρία.

Στην ΥΑ 52907 ΦΕΚ 2621 Β'/31.12.2009, άρθρο 5 «Επιστρώσεις δαπέδων» αναφέρεται ότι «Οι επιστρώσεις δαπέδων εξωτερικών κοινόχρηστων χώρων διασφαλίζουν επιφάνειες ισόπεδες, συνεχείς, σταθερές, αντλιοσθηρές, και έχουν επιμελές αρμολόγημα. Γενικά απαγορεύεται να έχουν ανάγλυφες εσοχές και εξοχές που επιβαρύνουν τη βάδιση και την κύλιση του αναπηρικού αμαξιδίου.[...]»

Στις δε Οδηγίες Σχεδιασμού «Σχεδιάζοντας για Όλους» του Υπουργείου Περιβάλλοντος αναφέρεται⁴ ότι «Τα υλικά κατασκευής του δαπέδου πρέπει να εξασφαλίζουν αντλιοσθηρότητα, ομοιογένεια, σταθερότητα, αντοχή στην χρήση και τις καιρικές συνθήκες, μικρή αντανακλαστικότητα και ευκολία στον καθαρισμό και την συντήρηση τόσο σε συνήθεις συνθήκες χρήσης όσο και σε εξαιρετικές καιρικές συνθήκες (π.χ. βροχή, χιόνι, παγετός κλπ). Προτιμητέα είναι τα χυτά δάπεδα με κατάλληλη επεξεργασία της τελικής στρώσης τους, όπως π.χ. η ασφαλτος, λόγω της ευκολίας που παρουσιάζει σε οποιαδήποτε επέμβαση».

Κυρία Σύμβουλε,

Συμπερασματικά η Ε.Σ.Α.με.Α. θεωρεί

- i) απόλυτα αναγκαία τη διασφάλιση προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία **όλων** των διαδρομών διαφυγής προς τη θάλασσα,
- ii) απόλυτα αναγκαία την ανάπτυξη σχεδίου ενημέρωσης, υποστήριξης και διαφυγής πολιτών με αναπηρία σε έκτακτες συνθήκες από τον Δήμο και την Περιφέρεια,
- iii) αναποτελεσματική και ανεπαρκή τη δημιουργία της προτεινόμενης διαδρομής διαφυγής ατόμων με αναπηρία, η οποία δεν επιλύει καθολικά το πρόβλημα διαφυγής ατόμων με αναπηρία και με μειωμένη κινητικότητα.

⁴ Οδηγία 2. «ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΩΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ ΚΙΝΗΣΗΣ ΠΕΖΩΝ», παραγρ. 1.5

Παραμένει στη διάθεσή σας για κάθε διευκρίνηση, καθώς και συνεργασία σε θέματα αρμοδιότητάς σας.

Με εκτίμηση

Ο Πρόεδρος

Ο Γεν. Γραμματέας

Ι. Βαρδακαστάνης

Β. Κούτσιανος

Προσβάσιμο αρχείο Microsoft Word (*.docx)

Το παρόν αρχείο ελέγχθηκε με το εργαλείο **Microsoft Accessibility Checker** και δε βρέθηκαν θέματα προσβασιμότητας. Τα άτομα με αναπηρία δε θα αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην ανάγνωσή του.